

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent práce

Název práce: Diskriminace na pracovišti s ohledem na sexuální orientaci zaměstnanců

Autorka práce: Růžena Smrčková

Vedoucí práce: Petr Soukup

Oponent práce: Aleš Kudrnáč

Navržené hodnocení: B

Zdůvodnění vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíle práce jsou v úvodu jasně formulované, reflektované v teoretické části i popisu předchozích zjištění. Cílům práce se autorka pečlivě věnuje i v analytické části a v závěrečné diskuzi práce. Celková struktura diplomové práce je logická a přehledná. Mírně kontraintuitivní je zařazení kapitoly „Dosavadní přehled poznání“ až za kapitolu „Metody výzkumu“. Považoval bych za logičtější se nejprve věnovat předchozím zjištěním a až následně popisovat metody výzkumu. Drobnou poznámku bych měl k definici „diskriminace na pracovišti“, která představuje jedno z hlavních témat práce, ale definici se autorka překvapivě věnuje až na s. 37.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Množství i kvalita relevantní literatury je zastoupena v dostatečné míře. Autorka pracuje převážně s anglickými texty.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka ve své práci kombinuje tři druhy dat. Konkrétně se v práci objevují analýzy kvantitativních dat ze dvou dotazníkových šetření, obsahová analýza deseti polostrukturovaných rozhovorů s LGB zaměstnanci a analýza právních dokumentů.

Logistická regrese je vhodně zvolena a dle popisu i dobře provedena. Autorka na základě Modelu A zjistila souvislost mezi pocíťovanou diskriminací při hledání práce na jedné straně a negativním přístupem kolektivu v minulosti, a zkušeností s negativními komentáři v souvislosti se sexuální orientací na straně druhé. Toto zjištění ale autorka dále neinterpretuje, uvádí „*Jaký má tedy vliv na diskriminaci při hledání práce zkušenost s negativním přístupem kolektivu? [...] LGB člověk, který má tuto zkušenost, má 5x větší šanci, že bude diskriminován při hledání práce než ten, který tuto zkušenost nemá*“ (s. 58) a otázka proč by měla negativní zkušenost ze zaměstnání souviset s diskriminací při hledání práce zůstává nezodpovězena. Říká toto zjištění více o přístupu potenciálních zaměstnavatelů nebo spíše o respondentech a případně jejich vnímání situace?

Moje další výtka směřuje k výběru proměnných v regresních modelech. Respektive k jejich popisu a argumentaci. Autorka definuje diskriminaci na pracovišti (závislá proměnná) dle definice jednoho z datových souborů jako: „*[...] situaci, kdy je s někým zacházeno méně příznivě než s ostatními z důvodu [...], sexuální orientace, [...] nebo z jakéhokoliv jiného důvodu.*“ Ačkoliv diskriminace

nemusí nutně souviset pouze se sexuální orientací, tak ji obsahuje. Závislá proměnná diskriminace je v dotazníku měřena dotazem na nerovné podmínky a nezávislé proměnné na chování ostatních (včetně vedení). Z toho důvodu mi přijde tautologické vysvětlovat pocíťovanou diskriminaci proměnnými reflektujícími „zkušenost s negativními komentáři v souvislosti se sexuální orientací“ a „zkušenost s negativním přístupem kolektivu“. Rozumím, že se autorka pokusila tyto obavy rozptýlit testem multikolinearity, ale považoval bych za vhodné použít proměnné detailněji představit a vyjasnit rozdíly v tom, co měří.

Deset polostrukturovaných rozhovorů vhodně doplňuje předchozí analýzy sekundárních dat a poskytuje hlubší vhled do vnímání svého postavení na pracovišti mezi LGB zaměstnanci. Výběr informantů, průběh a provedení polostrukturovaných rozhovorů jsou, nakolik jsem je schopen z popisu posoudit, na vysoké úrovni.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěla?

Autorka rozlišuje deskriptivní, explanační a explorační cíle své práce. Jak popis situace, tak snaha o vysvětlení faktorů souvisejících s diskriminací jsou důležité, logicky na sebe navazují a dodávají práci na komplexnosti. Autorce bych ovšem vytkl tendenci užívat kauzálního jazyka při interpretaci výsledků regresních modelů.

Pokud jedním ze závěrů regresních analýz je významná role pracovního prostředí, tak zajímavým zjištěním je silný nezávislý efekt obou zmiňovaných nezávislých proměnných. Výběr proměnných vstupujících do modelů autorka obhajuje předchozími studiemi, což je nezpochybnitelně legitimní postup. Zároveň mi ale jako čtenáři chyběla silnější argumentace teoretických důvodů výběru proměnných. Celkově ale konstatuji, že kvalita argumentů, o něž autorka opírá své závěry je velmi dobrá.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Autorčina zjištění jsou poměrně jasně oddělena od těch převzatých. Strojově vytvořené části textu autorka nezmiňuje.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Autorka má velmi kultivovaný psaný projev. Překlepy, složitá souvětí a pravopisné chyby se v práci téměř nevyskytují. Text je velmi čtivý. Drobnou poznámku bych měl k úpravě tabulek, u nichž doporučuji přímo uvádět, zda se jedná o četnosti nebo podíly. Uvádět tyto informace pouze v popisu tabulky je velmi matoucí (viz např. tabulky 5 a 6). V textu autorka píše o modelech A, B, C, ale v tabulkách modely pojmenované nejsou. Dále v tabulkách prezentující regresní modely chybí počty případů vstupující do jednotlivých modelů. Ideálně by tabulky obsahovaly i ukazatel vysvětlené variance. Celková úroveň jazyka i formálních náležitostí je velmi dobrá.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li nějaké).

Rád bych vyzdvihl spojení tří různých druhů analýz. Ačkoli zpravidla snaha o kombinaci analýz dotazníkových šetření s kvalitativními rozhovory nedopadá dobře, tak autorce se tato kombinace vydařila. Využití kombinace analýz je nenucené a výsledky se vhodně doplňují. Dále oceňuji pečlivě zpracované přílohy práce.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

- Nenaplnují proměnné „zkušenost s negativními komentáři v souvislosti se sexuální orientací“ a „zkušenost s negativním přístupem kolektivu“ definici pocíťované diskriminace

v práci? Nedopouští se autorka tautologie tím, že těmito proměnnými vysvětluje pociťovanou diskriminaci v práci?

- Proč podle autorky naráží jedinci, kteří mají zkušenost s negativním přístupem kolektivu na diskriminaci při hledání práce 5x častěji, než ti, kteří negativní zkušenosti s kolektivem nemají?

Celkové hodnocení práce:

Diplomová práce Růženy Smrčkové představuje solidní studii problematiky pociťované diskriminace zaměstnanců s LGB sexuální orientací v České republice. Téma je velmi aktuální, důležité a autorka se ho zhostila velmi dobře. Komplexní přístup kombinující kvalitativní i kvantitativní analýzy přinesl důležité poznatky. Práce obsahuje dílčí drobné nedokonalosti, kterým jsem se věnoval v tomto posudku, ale vzhledem ke komplexnímu záběru této práce se nejedná o zásadní problémy. Celkově konstatuji, že se jedná o velmi dobrou diplomovou práci, kterou bych v případě přesvědčivé obhajoby hodnotil stupněm B.

Datum: 12.6.2024

Podpis: